

Enfortir l'amor: el valor de les dificultats

"Qui estima es fa vulnerable, és cert. Però, en el matrimoni autèntic, la vulnerabilitat, pel fet d'ésser recíproca, es pot acceptar sense por". Una història d'amor està composta també per moments difícils, com s'explica en aquest editorial sobre l'amor humà

10/06/2016

"Els casats -recordava sant Josepmaria- són cridats a santificar el matrimoni i a santificar-se en aquesta unió; per això cometrien un greu error si edifiquessin la seva conducta espiritual al marge de la llar"[1].

Ningú es casa per separar-se. Ningú porta un fill al món per fer-lo infeliç. Tanmateix, la realitat mostra diàriament situacions difícils, no desitjades , que semblen negar premisses tan evidents com aquestes.

Una decisió de vertigen

Certament, casar-se per sempre no és una decisió fàcil. Com tot compromís definitiu, produeix un vertigen existencial. Però un cop presa, amb plena consciència i determinació, el vertigen desapareix i es transforma en seguretat i alegria.

La llibertat ha parlat i l'esperit atent descobreix llavors un horitzó nou de

llibertat: no té sentit aturar-se al passat, pensant en tot allò que s'ha deixat enrere; el nou futur que s'obre ofereix un panorama de creixement personal que l'ànima enamorada es veu impel·lada a recórrer. Les regnes del nostre amor són ara a les nostres mans i no a l'atzar de les circumstàncies.

Naturalment, no és un recorregut sense espines. Hi haurà dificultats, i s'intueixen. Però després d'aquest sí que no admet marxa enrere, es percep també el valor per afrontar-les. La vida ha adquirit sentit i es descobreix una missió nova, que dóna una llum inèdita sobre tota l'existència.

Alguns, per por a aquestes espines, intenten evitar estimar amb aquesta profunditat de vida. És comprensible. L'amor és paradoxal, ja que, d'una banda, ens fa forts per afrontar els dubtes, els obstacles i els

conflictes que podran aparèixer al llarg del camí; però, d'altra, ens fa fràgils, queden a la intempèrie els nostres punts febles. Qui estima s'exposa al dolor, ja que aquells a qui estimem també tenen la capacitat de fer-nos patir.

Certes tècniques o filosofies orientals ofereixen un altre camí: no sentis i no patiràs. No obstant això, l'absència de dolor no equival a la felicitat. Qui estima es fa vulnerable, és cert. En el matrimoni autèntic, però, la vulnerabilitat, pel fet d'ésser recíproca, es pot acceptar sense por: em lliuro al cònjuge i sé que el cònjuge es lliura a mi. La meua vulnerabilitat cobra força a les seves mans, i el seu lliurament es fa fort en les meves.

La primera condició per superar les dificultats en el matrimoni és no estranyar-se que un dia puguin sorgir. Són un terreny per on el

nostre amor haurà de transitar algun dia. Com en una ascensió a la muntanya, quan es té clara la meta, les dificultats no són alienes a la travessia; en formen part, i el repte consisteix a posar enginy i fortalesa per superar-les. Com ha dit el Papa Francesc, els qui afronten així el matrimoni són "homes i dones prou valents per portar aquest tresor en les «gerres de terrissa» de la nostra humanitat", i constitueixen "un recurs essencial per a l'Església, també per a tot el món"[2].

Podem distingir les dificultats que sorgeixen a la vida matrimonial i familiar en tres grups: les procedents de l'entorn, aquelles que provenen dels fills i aquelles que afecten el matrimoni mateix. El camí que suggereixo per superar-les és el mateix en els tres casos: unitat. Unitat familiar, unitat matrimonial i unitat personal.

Dificultats de l'entorn: unitat familiar

Per entorn em refereixo aquí a l'àmbit proper però diferent de la família íntima. Poden ser problemes de feina o econòmics, la malaltia d'un pare o una mare, controvèrsies entre familiars o amics.

El criteri segur per afrontar aquestes dificultats, que per la seva diversitat no admeten solucions uniformes, és la unitat familiar. La millor manera d'afrontar-les és integrar-les en la dinàmica familiar. No deixar que actuïn com un factor extern de desestabilització personal.

En la família, les alegries es multipliquen i les penes es divideixen. Quan l'amenaça és exterior a la família, és la família sencera la que ha d'afrontar-les, aportant cada un, en el nivell que li és propi i des de la perspectiva que li correspon, la seva particular visió i

suport. La unitat familiar actua, a més, com a límit i criteri per a qualsevol proposta, solució o enfocament que es plantegi.

En no poques ocasions, aquestes dificultats esdevenen un camp especialment propici per a l'educació de virtuts essencials per al desenvolupament personal: confiança, humilitat, sobrietat, ajuda mútua, etc.

Dificultats dels fills: unitat matrimonial

Quan els problemes procedeixen dels fills, la solució passa sempre per la unitat matrimonial. Durant llargs períodes, els fills poden arribar a ser una font constant de conflicte matrimonial.

Davant les dificultats amb els fills, la primera ocupació ha de ser el cònjuge. Primer és augmentar el nostre amor. Passi el que passi amb

un fill, el camí més segur per ajudar a superar el seu personal conflicte és que percebi, amb la major evidència possible, l'amor que els pares es tenen entre si, a més, naturalment, del que l li tenen.

Després vindran els consells, les tècniques, el diàleg constant en el matrimoni, el compromís mutu, l'anàlisi serè, l'ajuda de professionals i tota la resta. Però la condició primera per donar seguretat i criteri al nostre fill és l'amor mutu dels pares.

Si els fills perceben de manera clara i contundent, gairebé materialment, aquesta prioritat (el primer és el teu pare; el primer és la teva mare), haurem posat les bases per afrontar eficaçment el problema, sigui de la naturalesa que sigui.

Dificultats en el matrimoni: unitat personal

"El regal més preciós que em va fer el matrimoni va ser brindar un xoc constant amb alguna cosa molt propera i íntima però al mateix temps indefectiblement un altre i resistent, real, en una paraula"[3], afirma C.S. Lewis. Pot arribar el moment en què la relació matrimonial s'enterboleixi o s'endureixi. Circumstàncies diverses poden influir amb més o menys intensitat i extensió. De vegades, una petita gota -que potser fa vessar el got- desencadena la maror: "Un matrimoni que comença a renyir, a litigar... El marit i la dona no tenen raó mai per renyir. L'enemic de la fidelitat conjugal és la supèrbia"[4].

Unitat personal equival aquí a autenticitat de vida; integritat de vida intel·lectual, volitiva, emocional, biogràfica. Davant de qualsevol dificultat en la relació matrimonial, cal rebutjar la temptació de trencar amb allò que som, amb allò que hem

volgut ser. Refer la vida, sí, però amb els nostres mateixos materials, no amb els d'un altre o una altra. El compromís matrimonial ens va transformar de manera radical i ja no hauria de ser imaginable la nostra vida sense ella o sense ell.

Així ha de ser sempre. Amb visió amplia, magnànima, amb generositat d'esperit. No importa fer una mica de teatre en el matrimoni, i forçar el propi lliurament quan el sentiment no acompanya. Com recordava sant Josepmaria, referint-lo a Déu, tenim el millor espectador possible per a aquesta humil interpretació: la dona, el marit, i el sentiment, si se'l sap invocar, sempre torna.

Enfortir l'amor és actualitzar-lo. Triar cada dia als qui estimem: L'he estimat avui?, ho ha notat? I posar després la mirada en nosaltres mateixos; només hi ha una persona que pot ajudar a millorar la relació:

jo mateix. Sóc jo qui ha de canviar i, llavors, amb la visió nova que la meva transformació em concedeix, ajudar-lo a ell, o ella, a fer-ho. Qui ha de donar el primer pas? La resposta no és nova: el que veu el problema, és a dir, un mateix.

Una virtut i una conducta treuen el cap necessàriament quan es tracta de reconduir l'amor: la humilitat i el perdó. Humilitat per reconèixer els errors, humilitat per demanar ajuda quan sigui necessari, humilitat per demanar perdó, humilitat per concedir aquest perdó, i humilitat per acceptar ser perdonats. I que sigui un perdó humil, no altiu, generós, comprensiu i oportú, que sàpiga dir sense paraules: "et necessito a tu per ser jo mateix", com ho va descriure Jutta Burggraf[5].

Javier Vidal-Quadras

[1] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 23.

[2] Papa Francesc, Audiència general, 6-V-2015.

[3] C.S. Lewis, *Una pena en observación*, Trieste, Madrid 1988, p. 24.

[4] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 1-VI-1974.

[5] J. Burggraf, "Aprender a perdonar". Article publicat a la revista *Retos del futuro en educación*. Editada per O.F. Otero, Madrid 2004.